ESIMESE ASTME KOHTU OTSUS (teine koda)

30. juuni 2009 *

Kohtuasjas T-444/07,

**Centre de promotion de l'emploi par la micro-entreprise (CPEM),** asukoht Marseille (Prantsusmaa), esindaja: advokaat C. Bonnefoi,

hageja,

*versus*

**Euroopa Ühenduste Komisjon,** esindajad: L. Flynn ja A. Steiblytė,

kostja,

mille ese on nõue tühistada komisjoni 4. oktoobri 2007. aasta otsus K(2007) 4645, millega tühistati 17. augusti 1999. aasta otsusega K(1999) 2645 CPEM-ile määratud Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) rahaline abi, ning kahju hüvitamise nõue,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

EUROOPA ÜHENDUSTE
ESIMESE ASTME KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees I. Pelikánová (ettekandja), kohtunikud K. Jürimäe ja S. Soldevila Fragoso,

kohtusekretär: E. Coulon,

arvestades kirjalikus menetluses ja 16. detsembri 2008. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

**otsuse**

## Õiguslik raamistik

1 EÜ artikli 147 lõike 1 kohaselt haldab EÜ artikli 146 alusel loodud Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) komisjon. EÜ artikli 159 lõike 1 kohaselt on ESF üks struktuurifondidest.

2 Käesolevas asjas asjakohane õiguslik raamistik, mis reguleeris struktuurifonde programmitöö perioodil 1994–1999, hõlmas eelkõige nõukogu 24. juuni 1988. aasta määrust (EMÜ) nr 2052/88 struktuurifondide ülesannete ja tõhususe kohta ning nende tegevuse kooskõlastamise kohta teiste struktuurifondide, Euroopa Investeerimispanga

ja muude olemasolevate rahastamisvahendite tegevusega (EÜT L 185, lk 9), muudetud nõukogu 20. juuli 1993. aasta määrusega (EMÜ) nr 2081/93 (EÜT L 193, lk 5; edaspidi „määrus nr 2052/88").

3 Selle määruse rakendamiseks võttis nõukogu 19. detsembril 1988 vastu määruse (EMÜ) nr 4255/88, milles nähakse ette sätted määruse nr 2052/88 rakendamiseks seoses Euroopa Sotsiaalfondiga (EÜT L 374, lk 21), muudetud nõukogu 20. juuli 1993. aasta määrusega (EMÜ) nr 2084/93 (EÜT L 193, lk 39; edaspidi „määrus nr 4255/88"). Veel võttis nõukogu vastu 19. detsembri 1988. aasta määruse (EMÜ) nr 4253/88, milles nähakse ette sätted määruse nr 2052/88 rakendamiseks seoses struktuurifondide tegevuse kooskõlastamisega teiste struktuurifondidega ning Euroopa Investeerimispanga ja muude olemasolevate rahastamisvahendite tegevusega (EÜT L 374, lk 1), muudetud nõukogu 20. juuli 1993. aasta määrusega (EMÜ) nr 2082/93 (EÜT L 193, lk 20) (edaspidi „määrus nr 4253/88").

4 Määrused nr 2052/88 ja nr 4253/88 tunnistati nõukogu 21. juuni 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1260/1999, millega nähakse ette üldsätted struktuurifondide kohta (EÜT L 161, lk 1; ELT eriväljaanne 14/01, lk 31), artikli 54 esimese lõiguga kehtetuks alates 1. jaanuarist 2000, ilma et see piiraks viimati nimetatud määruse artikli 52 lõike 1 kohaldamist.

5 Määrus nr 4255/88 tunnistati alates 1. jaanuarist 2000 kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1784/1999 Euroopa Sotsiaalfondi kohta (EÜT L 213, lk 5; ELT eriväljaanne 14/01, lk 106) (mille artikkel 9 viitab määruse nr 1260/1999 artiklis 52 ette nähtud üleminekusätetele) artikliga 11.

6 Määruse nr 1260/1999 artikli 52 lõige 1 näeb muu hulgas ette, et „[k]äesolev määrus ei mõjuta nõukogu või komisjoni poolt […] määruse […] nr 2052/88 ja määruse […] nr 4253/88 või mis tahes muude 31. detsembril 1999 kõnesoleva abi suhtes kehtivate õigusaktide alusel heakskiidetud abi jätkamist ega muutmist, sealhulgas täielikku või osalist tühistamist".

7 Kõigist nendest sätetest koosmõjus tuleneb, et kuigi määrus nr 4255/88 tunnistati määrusega nr 1784/1999 kehtetuks, näeb viimatinimetatud määrus määruse nr 1260/1999 artiklis 52 sätestatud üleminekusätetele viidates ette, et määrused nr 4255/88 ja nr 4253/88 on määruse nr 4255/88 alusel kinnitatud abi suhtes jätkuvalt kohaldatavad.

8 Määruse nr 4255/88 artikkel 6 „Tehniline abi, katse- ja näidisprojektid" sätestab lõigu 1 punktis a:

„[ESF] võib väljaspool ühenduse abi raamprogrammi ja 0,5% piires oma iga-aastastest eraldistest rahastada artiklis 1 sätestatud tegevuste elluviimiseks vajalikke ettevalmistus-, hindamis-, seire- ja kontrollimeetmeid liikmesriikides või ühenduse tasandil. Need meetmed rakendatakse komisjoni algatusel või komisjoni nimel. Nende hulgas on:

a) uuenduslikud meetmed, mille eesmärk on katsetada uusi lähenemisviise kutseõppe sisule, metodoloogiale ja korraldusele, sealhulgas kutseõppe ühenduse mõõtme integreerimine ja üldisemalt tööhõive arendamine, seal hulgas meeste ja naiste võrdsete võimaluste edendamine tööturul ning tööturult väljatõrjutud isikute kutsealane integratsioon, eesmärgiga rajada alus edaspidisele [ESF] rahalisele abile mitmes liikmesriigis […]" [Siin ja edaspidi on osundatud määrust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]

9 Määruse nr 4253/88 artikkel 24 „Abi vähendamine, peatamine ja tühistamine" sätestab:

„1. Kui tegevuse või meetme elluviimine ei näi osaliselt ega tervikuna õigustavat selleks eraldatud abi, vaatab komisjon juhtumi asjakohasel viisil partnerluse raames läbi,

nõudes eelkõige liikmesriigilt või liikmesriigi poolt tegevuse rakendamiseks määratud ametiasutustelt märkuste esitamist kindlaksmääratud aja jooksul.

2. Pärast läbivaatamist võib komisjon asjaomasele tegevusele või meetmele antavat abi vähendada või selle peatada, kui uurimise käigus ilmneb eeskirjade eiramine või tegevuse või meetme rakendamise tingimusi mõjutav oluline muudatus, mille kohta ei ole taotletud komisjoni heakskiitu.

3. Iga alusetult makstud ja sissenõudmisele kuuluv summa makstakse komisjonile tagasi. Tagasimaksmata summadele lisandub viivis kooskõlas finantsmääruse sätetega ja vastavalt üksikasjalikele eeskirjadele, mille sätestab komisjon VIII jaotises nimetatud korra kohaselt." [Siin ja edaspidi on osundatud määrust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]

**Vaidluse taust**

10 Komisjon avaldas 21. juulil 1998 konkursikutse pilootprojekti „Kohalik sotsiaalne kapital" rakendamiseks (EÜT C 228, lk 15). Komisjon määratles selles suunised üldise toetuse andmiseks vahendusorganisatsioonidele, kes aitavad tööhõivet ja sotsiaalset ühtekuuluvust soodustavate mikroprojektide läbiviijaid. Nagu tuleneb ka konkursikutse punktist 2, oli see kutse „avatud üksnes mittetulundusorganisatsioonidele ja nende poolt asutatud juba olemasolevatele konsortsiumidele". Sama punkti kohaselt peab „[…] vahendusorganisatsioonidepoolne kaasrahastamine ulatuma vähemalt 15%-ni taotletavast toetusest".

11 17. augusti 1999. aasta otsusega K(1999) 2645 (edaspidi „abi andmise otsus") andis komisjon üldise toetuse kujul ESF abi Centre de promotion de l'emploi par la micro-

entreprise'i (edaspidi „CPEM" või „hageja") esitatud pilootprojekti rahastamiseks. ESF määras selle pilootprojekti tarbeks maksimaalse kogusumma 1 000 000 eurot.

12 Abi andmise otsuse artikli 1 kohaselt määratleb see otsus korra, kuidas komisjoni toetust CPEM-le anda ja kasutada. Artikli 2 kohaselt kirjeldatakse toetuse eritingimusi abi andmise otsuse III lisas. Abi andmise otsuse artikli 3 lõiked 2 ja 3 sätestavad, et pilootprojektiga seotud kulukohustuste võtmise tähtaeg möödub 31. augustil 2001 ja projekti täitmise tähtaeg 28. veebruaril 2002. Abi andmise otsuse artikkel 7 sätestab, et CPEM peab järgima projekti läbiviimise tingimusi, mis on kehtestatud dokumendis „ESF artikli 6 suunised. „Kohalik sotsiaalne kapital"" (edaspidi „Projekti läbiviija juhised").

13 Hageja pikendamistaotluse alusel pikendas komisjon 18. septembri 2001. aasta otsusega K(2001) 2144 pilootprojekti kulukohustuste võtmise tähtaega 31. detsembrini 2001 ja projekti täitmise tähtaega 30. juunini 2002.

14 Pärast üldise toetuse andmist ja nii, nagu sellest oli teatatud ka tema kandideerimistoimikus, sõlmis CPEM 20. septembril 2000 pilootprojekti läbiviimiseks lepingu mittetulundusühinguga Centre de formation professionnelle et de promotion sociale (CFPPS), millest sai seejärel Marseille Service Développement (MSD).

15 Komisjon sai 7. oktoobril 2002 MSD-lt pilootprojekti raames läbi viidud tegevusi puudutava lõpparuande ja lõppsumma maksmise taotluse.

16 Komisjon tegi selle projektiga seotud vahepealsed maksed ja lõppmakse kogusummas 1 000 000 eurot.

17 Augustis 2004 viis komisjoni tööhõive, sotsiaalküsimuste ja võrdsete võimaluste peadirektoraat (edaspidi „tööhõive peadirektoraat") MSD juures läbi auditi, mis ei paljastanud olulisi rikkumisi ja mille tulemusena nõuti sisse 4472,30 eurot.

18 Mais 2004 võttis üks kaebaja ühendust tööhõive peadirektoraadi ja Euroopa Pettustevastase Ametiga (OLAF), et kaevata CPEM-i või tema esindajate finants- ja haldusjuhtimise puudujääkide peale selles osas, mis puudutas tema isikliku projekti rakendamist. OLAF alustas 2. mail 2005 välisjuurdlust ja viis 27. juunist 1. juulini 2005 Marseille'is CPEM-i ja teiste pilootprojektiga seotud ettevõtjate juures läbi kohapealse kontrolli.

19 8. septembril 2005 edastas OLAF oma kontrollkäigu aruande hagejale, kes vastas 13. oktoobri 2005. aasta kirjaga. OLAF vastas sellele kirjale posti teel 11. aprillil 2006. Hageja saatis oma vastuse 21. aprillil 2006. Seejärel leidis 25. aprillil 2006 Brüsselis OLAF-i peakontoris hageja palvel aset koosolek, millest võttis osa ka tööhõive peadirektoraat.

20 24. mai 2006. aasta kirjas märkis OLAF hagejale, et juurdluse faas on lõpetatud ja et lõpparuanne on koostamisel. OLAF võttis lõpparuande vastu 4. oktoobril 2006. Hagejale edastati see aruanne kirja teel 20. oktoobril 2006. OLAF-i lõpparuandes tuvastati mitmeid tõsiseid rikkumisi, mida arvesse võttes tehti ettepanek 1 000 000 euroni ulatuv ühenduse abi tühistada ja nõuda tagasi 995 527,70 eurot.

21 Komisjon teatas 18. jaanuari 2007. aasta kirjas hagejale oma kavatsusest algatada määruse nr 4253/88 artiklis 24 ette nähtud menetlus.

22 Hageja vastas 18. jaanuari 2007. aasta kirjale 19. märtsi 2007. aasta kirjas, vaidlustades OLAF-i lõpparuande.

23 Leides, et hageja 19. märtsi 2007. aasta vastus ei sisaldanud õiguslikke või faktilisi elemente, mis võiksid OLAF-i lõpparuandes tehtud järeldusi ümber lükata, sedastas komisjon, et hageja ei ole täitnud projekti abi andmise otsuses ette nähtud viisil ja on rakendanud kehtivate eeskirjadega vastuolus olevat juhtimissüsteemi. 4. oktoobri 2007. aasta otsusega K(2007) 4645 (edaspidi „vaidlustatud otsus") tühistas komisjon abi andmise otsusega antud abi. Vaidlustatud otsuse artikli 2 kohaselt tuleb abisaajal tasuda komisjonile põhisumma 995 527,70 eurot.

**Menetlus ja poolte nõuded**

24 Esimese Astme Kohtu kantseleis 5. detsembril 2007 registreeritud hagiavaldusega esitas hageja käesoleva hagi.

25 Eraldi aktiga, mis saabus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 16. jaanuaril 2008, esitas hageja ajutiste meetmete kohaldamise taotluse. 19. veebruari 2008. aasta määrusega kohtuasjas T-444/07 R: CPEM *vs.* komisjon (kohtulahendite kogumikus ei avaldata) jättis Esimese Astme Kohtu president ajutiste meetmete kohaldamise taotluse rahuldamata.

26 Kirjalik menetlus lõpetati 29. aprillil 2008.

27 Kodukorra artikli 64 alusel võetava menetlust korraldava meetmena palus Esimese Astme Kohus 23. oktoobril 2008 esiteks võtta CPEM-il seisukoha komisjoni kostja vastuses esitatud vastuvõetamatuse väidete suhtes, ja teiseks palus komisjonil esitada teatavad dokumendid. Samuti kutsuti pooli üles vastama enne kohtuistungit kirjalikult teatavatele Esimese Astme Kohtu esitatud küsimustele. Pooled täitsid need nõuded määratud tähtaja jooksul.

28 Hageja palub Esimese Astme Kohtul:

– tühistada vaidlustatud otsus;

– tunnustada tema õigust hüvitisele tema maine avaliku kahjustamise eest, hinnanguliselt summas 100 000 eurot;

– tunnustada tema töötajate õigust individuaalsele hüvitisele „sümboolses summas üks euro” nende töörahu ohustamise eest;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

29 Komisjon palub Esimese Astme Kohtul:

– tunnistada hagi vastuvõetamatuks või vajaduse korral põhjendamatuks;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

**Vastuvõetavus**

1. *Poolte argumendid*

30 Komisjon vaidlustab hageja teise ja kolmanda nõude vastuvõetavuse, kuna neis ei ole piisava täpsusega märgitud, mil viisil on kõik väidetavalt tekkinud kahju hüvitamise tingimused täidetud. Tegelikult ei võimalda hagiavaldus määratleda põhjuseid, mille tõttu komisjoni seisukoht vaidlustatud otsuses oli aluseks hageja väidetud kahju tekkimisele, ning viimane ei ole esitanud vähimatki tõendit selle kohta, et väidetav kahju on ka tegelikult tekkinud.

31 CPEM teatas 17. novembri 2008. aasta märkustes komisjoni esitatud vastuvõetamatuse väidete kohta, et selles osas ei olnud vaidluse ese mitte hüvitise maksmine, vaid üksnes selle tunnustamine, et hagejal on õigus niisugusele hüvitisele. Lisaks selgitas CPEM, milles seisnes tema arvates komisjonile süüks pandav käitumine, tekitatud kahju ja nende kahe elemendi vaheline põhjuslik seos. Lõpetuseks selgitas ta põhjuseid, mille tõttu CPEM-i personal nõudis sümboolset ühe euro suurust hüvitist.

2. *Esimese Astme Kohtu hinnang*

*Teise, CPEM-i õigust hüvitisele puudutava nõude vastuvõetavus*

32 Vastavalt Euroopa Kohtu põhikirja artikli 21 esimesele lõigule, mida kohaldatakse põhikirja artikli 53 esimese lõigu kohaselt menetlusele Esimese Astme Kohtus, ja kodukorra artikli 44 lõike 1 punktile c tuleb hagiavalduses märkida hagi ese ja esitada ülevaade fakti- ja õigusväidetest. Ülevaade peab olema piisavalt selge ja täpne, et kostja saaks valmistuda enda kaitsmiseks ja et Esimese Astme Kohus saaks vajaduse korral teha asjas otsuse ilma täiendavate andmeteta. Õiguskindluse ja korrakohase õigusemõistmise tagamiseks peavad selleks, et hagi oleks vastuvõetav, selle aluseks olevad faktilised ja õiguslikud asjaolud kas või kokkuvõtlikult, ent seostatult ja arusaadavalt tulenema hagiavalduse tekstist (Esimese Astme Kohtu 28. aprilli 1993. aasta määrus kohtuasjas T-85/92: De Hoe *vs*. komisjon, EKL 1993, lk II-523, punkt 20, ja 29. jaanuari 1998. aasta otsus kohtuasjas T-113/96: Dubois et Fils *vs*. nõukogu ja komisjon, EKL 1998, lk II-125, punkt 29).

33 Nende nõuete täitmiseks peab ühenduse institutsiooni poolt väidetavalt tekitatud kahju hüvitamist taotlev hagiavaldus sisaldama andmeid, mis võimaldaksid määratleda hageja poolt institutsioonile etteheidetavat käitumist, põhjuseid, miks hageja leiab, et selle käitumise ja väidetavalt tekkinud kahju vahel on põhjuslik seos, ning kahju iseloomu ja ulatust (Esimese Astme Kohtu 18. septembri 1996. aasta otsus kohtuasjas T-387/94: Asia Motor France jt *vs*. komisjon, EKL 1996, lk II-961, punkt 107; 6. mai 1997. aasta otsus kohtuasjas T-195/95: Guérin automobiles *vs*. komisjon, EKL 1997, lk II-679, punkt 21; 10. juuli 1997. aasta otsus kohtuasjas T-38/96: Guérin automobiles *vs*. komisjon, EKL 1997, lk II-1223, punkt 42, ja eespool viidatud kohtuotsus Dubois et Fils *vs*. nõukogu ja komisjon, punkt 30).

34 Käesoleval juhul tuleb nentida, et ainus asjaolu, millega CPEM teises nõudes esitatud kahjunõuet toetab, on see nõue ise, mis on sõnastatud järgmiselt:

„CPEM palub Esimese Astme Kohtul […] tunnistada õigust hüvitisele üldistes huvides tegutseva organisatsiooni maine kahjustamise eest (hinnanguliselt summas 100 000 eurot)."

35 Sellest sõnastusest võib järeldada, et väidetav kahju seisneb CPEM-i maine kahjustamises, kusjuures viimane ei ole täpsustanud, miks on hüvitisesumma 100 000 eurot. Mis puudutab etteheidetavat käitumist, siis näib nii hagist tervikuna kui CPEM-i 17. novembri 2008. aasta märkustest tulenevat, et CPEM-i esimeses nõudes esitatud etteheidete sisuks on väidetavad OLAF-i ja komisjoni menetlusvead. Sellegipoolest tuleb märkida, et hagis ei ole üldse mingeid viiteid etteheidetava käitumise ja väidetava kahju vahelisele põhjuslikule seosele.

36 Kui hageja ei ole sellekohaseid andmeid esitanud, ei pea Esimese Astme Kohus oletama ja kontrollima põhjusliku seose olemasolu etteheidetava käitumise ja väidetava kahju vahel (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 12. detsembri 2006. aasta otsus kohtuasjas T-228/02: Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran *vs*. nõukogu, EKL 2006, lk II-4665, punkt 179).

37 CPEM märkis tõepoolest oma 17. novembri 2008. aasta märkustes, et „otsene põhjuslik seos maine kahjustamisega" on olemas, kui finantsküsimuste eest vastutavat üksust süüdistatakse ning see mõistetakse süüdi halvas finantsjuhtimises, kuigi tegemist ei olnud kuritarvitamise ega pettusega, vaid äärmisel juhul „vigase haldusliku formuleeringuga" keerukates menetlustes. Igal juhul tuleb selles osas meenutada, et vastavalt eespool punktis 32 osundatud kohtupraktikale peavad peamised hagi aluseks olevad faktilised ja õiguslikud asjaolud kas või kokkuvõtlikult, ent seostatult ja arusaadavalt tulenema hagiavalduse tekstist. Käesoleval juhul sedastas Esimese Astme Kohus eelnevalt, et hagiavalduses ei esine ühtki viidet – kas või kokkuvõtlikku – põhjusliku seose kohta komisjonile etteheidetava käitumise ja CPEM-i kantud kahju vahel.

Igasugune hilisem viitamine sellisele seosele tuleb seega hilinemise tõttu tagasi lükata (vt selle kohta eespool viidatud kohtumäärus De Hoe *vs.* komisjon, punkt 25).

38 Sellest järeldub, et CPEM-i teine nõue tuleb vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

*Kolmanda, CPEM-i töötajate õigust hüvitisele puudutava nõude vastuvõetavus*

39 Mis puudutab kolmandat nõuet, mille ese on kahjunõue CPEM-i töötajate nimel, siis tuleb tõdeda, et hageja ei ole märkinud ega tõendanud seda, et ta on nimetatud töötajate poolt volitatud nende nimel kahjunõuet esitama.

40 Seega tuleb kolmas nõue põhjendatud huvi puudumise tõttu vastuvõetamatuna tagasi lükata.

**Põhiküsimus**

41 Hageja esitab kaks väidet, mis ühelt poolt puudutavad OLAF-i ja komisjoni järgitud menetlust ja teiselt poolt vaidlustatud otsuse sisulisi küsimusi.

1. *Esimene väide, milles seatakse kahtluse alla OLAF-i ja komisjoni kasutatud menetlus*

*Poolte argumendid*

42 Oma esimese väitega heidab CPEM komisjonile ette, et vaidlustatud otsusega päädinud menetluse raames ei järgitud õiguse üldpõhimõtteid ja eelkõige kaitseõiguste tagamise põhimõtet. See väide jaguneb viide ossa.

43 Esimeses osas väidab CPEM oma töötajate tunnistustele tuginedes, et OLAF viis läbi juurdluse, mis oli oma vormilt süütuse presumptsiooni rikkuv.

44 Teises osas kritiseerib CPEM OLAF-i kasutatud menetlust, kuna tema väitel aeti omavahel segamini menetlused, mis on sätestatud vastavalt nõukogu 11. novembri 1996. aasta määruses (EÜ, Euratom) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, lk 2; ELT eriväljaanne 09/01, lk 303), ja nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määruses (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, lk 1; ELT eriväljaanne 01/01, lk 340). CPEM toob täpsemalt esile, et OLAF-i teenistujad kõnelesid kriminaalkaristuse kohaldamise võimalusest ning et nende käitumine tekitas segase ja heidutava õhkkonna kontrolli käigus kohal olnud isikute jaoks, eelkõige seeläbi, et pidevalt kasutati mõistet „pettus" ning sellega, et sama menetluse käigus kasutati ühtviisi sõnu „juurdlus" ja „kontroll". Asjaolu, et enne halduskontrolli pöörduti prokuröri poole ja sündmuskohal oli kriminaalpolitseinik, näitab samuti, et kontroll ei olnud üksnes administratiivse iseloomuga.

45 Kolmandas osas vaidlustab CPEM OLAF-i juhitud juurdluse usaldusväärsuse. Ta väidab sellega seoses, et juurdlus sisaldas ohtralt ainetuid, solvavaid ja kuritarvituslikke menetluselemente, mis oli ühenduse õiguse üldpõhimõtete järgimise ja erapooletu uurimise kontekstis vastuvõetamatu. Eelkõige tegid OLAF-i uurijad küsitletavate osas vale valiku ja esitasid sobimatuid märkusi riigiametnike ja CPEM-i advokaadi kohta. Lisaks olid teatavad ülekuulamisprotokollid ja CPEM-i ja OLAF-i 25. aprillil 2006 aset leidnud kahepoolse kohtumise aruanne ebatäpsed ja/või asjaomaste isikute poolt allkirjastamata, ning OLAF-i aruanded, mille komisjon võttis vaidlustatud otsuse tegemisel aluseks, sisaldasid faktivigu.

46 Neljas osa tugineb kaitseõiguste rikkumisele juurdluse käigus. Selles kontekstis esitab CPEM mitmeid etteheiteid seoses sellega, kuidas OLAF käsitles juurdluse alustamise ajendiks olnud kaebusi. Muu hulgas ei edastatud talle nende kaebuste sisu ning tal puudus võimalus esitada selles osas omapoolseid märkusi. 2004. aasta mai kaebus oli lisaks põhjendamatu osas, milles see puudutas kasutatud „väärtuse määramise" praktikat (*valorisation*). Lisaks oli OLAF teinud vastuolulisi avaldusi seoses 2004. aasta mais saadud kaebuste rolliga kontrollimenetluse alustamisel. Lõpetuseks teavitas OLAF ajakirjandust toimikust isegi enne seda, kui komisjon oli vaidlustatud otsuse vastu võtnud.

47 Lõpuks, viiendas osas paneb CPEM OLAF-ile süüks, et viimane kasutas juurdluse käigus „Projekti läbiviija juhiste" erinevaid trükke. Nendest juhistest on olnud mitmeid versioone – üks neist esialgne, mida hageja ei käsitanud siduvana ega võtnud seega ka arvesse.

48 Komisjon lükkab CPEM-i argumendid ümber.

*Esimese Astme Kohtu hinnang*

49 Kõigepealt tuleb väite viienda osa kohta nentida, et küsimus, kas „Projekti läbiviija juhistele" saab vaatamata selle muutuvale laadile CPEM-i vastu tugineda, ei puuduta haldusmenetluse vormi, vaid vaidlustatud otsuse sisu. Kuna CPEM tõstatab küsimuse nimetatud juhistele tuginemise võimalusest ka teise väite kolmandas osas, käsitletakse kõiki selle küsimusega seonduvaid argumente viimati nimetatud väidet analüüsides.

50 Järgmiseks tuleb märkida, et hagiavalduse tekstis ei täpsustata, milliseid põhimõtteid lisaks kaitseõiguste tagamise põhimõttele on väidetavalt rikutud. Nendel asjaoludel tuleb esimese väite uurimisel piirduda üksnes kaitseõiguste tagamise põhimõttega, kuna Esimese Astme Kohtu ülesanne ei ole otsida ja kindlaks teha põhimõtteid, mille rikkumisele võidakse viidata, kui hageja ei ole esitanud asjakohast teavet.

51 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt eeldab kaitseõiguste tagamise põhimõte seda, et isikutele, kelle suhtes tehakse nende huve oluliselt riivav otsus, antakse reaalne võimalus oma seisukoha väljendamiseks (vt Esimese Astme Kohtu 9. aprilli 2003. aasta otsus kohtuasjas T-217/01: Forum des migrants *vs*. komisjon, EKL 2003, lk II-1563, punkt 56, ja 11. detsembri 2003. aasta otsus kohtuasjas T-306/00: Conserve Italia *vs*. Komisjon, EKL 2003, lk II-5705, punkt 107; vt selle kohta ka Euroopa Kohtu 10. juuli 1986. aasta otsus kohtuasjas 234/84: Belgia *vs*. komisjon, EKL 1986, lk 2263, punkt 27).

52 Mis puudutab kõnealuse väite neljandas osas esitatud etteheidet, mille kohaselt teavitas OLAF ajakirjandust toimikust isegi enne seda, kui komisjon oli vaidlustatud otsuse vastu võtnud, siis tuleb nentida, et niisugune etteheide – oletades, et see on põhjendatud – ei saa kujutada endast eelmises punktis määratletud CPEM-i kaitseõiguste rikkumist. Seega tuleb see etteheide ainetuse tõttu tagasi lükata, ilma et oleks vaja uurida küsimust, kas 7. oktoobri 2007. aasta ajaleheartikkel, millele seal viidatakse, tugineb tõepoolest OLAF-ilt saadud teabel, nagu väidab CPEM.

53 Lisaks nähtub ka kohtupraktikast, et menetlusnormi rikkumine rikub kaitseõigusi vaid siis, kui sellel on olnud konkreetne mõju asjaomaste ettevõtjate võimalusele ennast kaitsta. Kaitseõiguste tagamiseks kehtestatud normide rikkumine võib seega mõjutada haldusmenetluse kehtivust üksnes siis, kui on tõendatud, et haldusmenetluses oleks võidud jõuda teistsugusele lõpptulemusele, kui neid norme ei oleks rikutud (vt Esimese Astme Kohtu 14. detsembri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-210/01: General Electric *vs*. Komisjon, EKL 2005, lk II-5575, punkt 632 ja osundatud kohtupraktika).

54 Seega tuleb uurida CPEM-i esimese väite raames esitatud iga etteheite puhul esmalt seda, kas tal oli enne vaidlustatud otsuse tegemist reaalselt võimalik väljendada oma seisukohta ja teiseks, kui see nii ei olnud, siis kas menetluses oleks võidud jõuda teistsugusele lõpptulemusele, kui CPEM oleks saanud reaalselt oma seisukohta väljendada.

55 Seoses esimese küsimusega, mis eeldab selle selgitamist, kas CPEM-il oli võimalik reaalselt väljendada oma seisukohta muude kui nende esimese väite raames mainitud asjaolude suhtes, mida on nimetatud käesoleva kohtuotsuse punktis 52, tuleb lükata tagasi CPEM-i väited kaitseõiguste rikkumise kohta. Võttes arvesse CPEM-i ja OLAF-i kirjavahetust (nimelt CPEM-i 13. oktoobri 2005. aasta kiri, mis sisaldas märkusi OLAF-i 8. oktoobri 2005. aasta kontrollkäigu aruande kohta, OLAF-i 11. aprilli 2006. aasta kiri ja CPEM-i 21. aprilli 2006. aasta kiri (vt eespool punkt 19)) tuleb märkida, et CPEM-il oli võimalus esitada OLAF-i käitumise kohta, mida ta esimeses väites kritiseerib, kõik asjakohaseks peetavad märkused – võimalus, mida ta teatavate etteheidete raames pealegi laialdaselt kasutas. CPEM käsitles muu hulgas üksikasjalikult OLAF-i kohaldatud menetlust. Hagejal oli seega võimalus esitada kõigi esimeses väites nimetatud asjaoludega seotud küsimuste kohta oma märkused enne kõnealust kirjavahetust, millest tulenevalt on tema kaitseõigust selles osas täielikult järgitud.

56 Järelikult tuleb esimene väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata, ilma et oleks vaja kontrollida, kas faktiväited, mis CPEM selle väite raames esitas, on täpsed.

2. *Teine väide, milles seatakse vaidlustatud otsus sisuliselt küsimuse alla*

57 Teises väites paneb CPEM komisjonile süüks erinevaid õigusnormi rikkumisi, mis seavad tema sõnul küsimuse alla vaidlustatud otsuse seaduslikkuse.

58 See väide jaguneb viieks osaks. Esimeses osas osutab hageja sellele, et OLAF ja komisjon ei ole arvestanud mittetulundusorganisatsiooni mõistega Prantsuse õiguses. Teine osa tugineb hageja ja Marseille linna munitsipaalasutuste vaheliste õigussuhete väidetaval eiramisel. Kolmas osa tugineb sellele, et „Projekti läbiviija juhistele" ei saa tema vastu tugineda. Neljas osa puudutab hagejale etteheidetavaid rikkumisi. Viiendas osas vaidlustab hageja lõpuks nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust) (EÜT L 248, lk 1; ELT eriväljaanne 01/04, lk 74) kohaldatavuse niivõrd, kuivõrd see on vaidlustatud otsuse alus.

*Esimene osa, mis tuleneb sellest, et ei võetud arvesse mittetulundusorganisatsiooni mõistet Prantsuse õiguses*

Poolte argumendid

59 CPEM-i väitel ei võtnud OLAF ega komisjon arvesse seda, et tal on Prantsuse 1. juuli 1901. aasta seadusele (muudetud) vastava ühingu staatus, kui nad määratlesid ta mittetulundusühendusena (*association sans but lucratif*, ASBL), mis on Belgia õiguse kohane institutsioon. Tema sõnul on vastuvõetamatu, et OLAF-i aruandes vaidlustatakse see, et CPEM ja MSD on mittetulundusorganisatsioonid, samas kui need kaks ühendust täidavad mõiste „mittetulundus" kõik kriteeriumid ning nende sellist staatust tunnustavad ka Prantsuse ametiasutused. Hageja heidab OLAF-ile veel seda ette, et viimane on ajanud segi ühelt poolt mõiste „mittetulundusorganisatsioon" ja teiselt poolt mõisted „avalik-õiguslik isik", „avalik-õiguslikke ülesandeid täitev asutus" ja „poolvalitsuslik asutus".

60 Komisjon lükkab hageja argumendid ümber.

Esimese Astme Kohtu hinnang

61 Tuleb märkida, et OLAF kirjeldab nii oma 8. septembri 2005. aasta juurdluse aruandes kui ka 4. oktoobri 2006. aasta lõpparuandes hagejat kui „1901. aasta seadusele vastavat ühingut" (*une structure associative Loi 1901*) või „1901. aasta seadusele vastavat ühendust" (*une association Loi 1901*). CPEM-i nimetatakse mittetulundusühinguks (ASBL) vaid nende kahe aruande päises ning 27. ja 29. juunil 2005 kohapeal tehtud kontrolli- ja hindamisaktide päises. Selle lühendi kasutamine – seda kasutati, nagu komisjon rõhutab, vaid „mittetulundusorganisatsiooni" tähenduses ja viitamata CPEM-i õiguslikule seisundile – ei avalda mingit mõju nende asjaolude hindamisele, mida nimetatud aruannetes ja vaidlustatud otsuses CPEM-ile ette heideti. CPEM-i õiguslikku seisundit ei käsitleta õigupoolest üheski nimetatud dokumentide punktis.

62 Lisaks on CPEM ennast ise oma taotlustoimiku punktis „[T]aotleja õiguslik seisund" määratlenud kui „mittetulundusühendus", mis võis komisjoni talitustele selles osas täiendavalt segadust valmistada.

63 Sellest tulenevalt ei saa asjaolu, et OLAF oli teatavates dokumentides ekslikult määratlenud CPEM-i ja MSD mittetulundusühendustena, muuta vaidlustatud otsust ebaseaduslikuks. Järelikult tuleb teise väite esimene osa tagasi lükata.

*Teine osa, mis tuleneb sellest, et eirati hageja ja Marseille' linna vahelisi suhteid*

Poolte argumendid

64 CPEM kritiseerib seda, kuidas OLAF-i oma lõpparuandes ja komisjon vaidlustatud otsuses analüüsisid seoseid Marseille' linna ja hageja vahel, ning esitab selles osas neli argumenti.

65 Komisjon lükkab hageja argumendid ümber.

Esimese Astme Kohtu hinnang

66 Teise väite kõnesolevas osas vaidlustab CPEM OLAF-i lõpparuande punkti 11, milles viimane analüüsib Marseille' linna, CPEM-i ja MSD vahelist seost. Ta nendib muu hulgas, et:

– Marseille' linn ise ei saanud ESF-i toetuste saamiseks oma kandidatuuri esitada, kuna üks kahest pilootprojekti peamisest tunnusest oli kaasata selle rakendamisse eraõiguslikke mittetulundusorganisatsioone (punkt 11-1);

– MSD on oma põhikirja arvestades selgelt Marseille' linnaga otseselt seotud ühendus (punkt 11-2);

– MSD „demunitsipaliseerimisse” 11. mail 2000 tema põhikirja tehtud muudatuste tulemusena, nii et kohalikel valimistel mandaadi saanud liikmed saaksid edaspidi osaleda üksnes nõuandvas rollis, tuleb suhtuda kriitiliselt, kuna muud parameetrid näitavad, et lähedane seos Marseille’ linnaga ei ole muutunud (punkt 11-3);

– CPEM ja MSD on Marseille’ linnast sõltuvad oma tööruumide, personali ja tegevuse tõttu ja nad viivad ellu teatavaid linna poliitika aspekte (punkt 11-4);

– Marseille’ linn tasus oma ettenähtud osaluse pilootprojekti rahastamisel vaid osaliselt, ilma et CPEM või MSD oleks temalt finantskohustuste täitmist nõudnud, mis osutab sellele, et nad sõltusid linnast ja nende tegelik otsustusõigus oli suhteline (punktid 11-7 ja 11-8);

– OLAF leiab, et CPEM-i otsuse – usaldada projekti läbiviimine ja täitmine MSD-le – tagajärg (kui mitte eesmärk) oli hoida kõrvale pilootprojekti suhtes kehtivast nõudest, mille kohaselt selle projekti rakendamisel tuleb kasutada eraõiguslikke mittetulundusühinguid (punkt 11-12).

67 Siiski tuleb märkida, et toimik ei sisalda tegureid, mis võiksid OLAF-i hinnangud kahtluse alla seada või mille alusel võiks vaidlustatud otsust pidada nende hinnangute tõttu vigaseks. Niisuguseid tegureid ei ilmne eelkõige CPEM-i argumentidest, mis esitati Esimese Astme Kohtus.

68 Esiteks tuleb lükata tagasi CPEM-i argument, mille kohaselt lõpparuandes antakse mõista, et Marseille’ linn oli püüdnud esitada kandideerimistoimikut pilootprojektis osalemiseks või kasutanud variühingut ja tema eesmärk oli hoida kõrvale eraõiguslike

isikute kasutamise nõudest. Aruanne piirdub meeldetuletusega, et Marseille' linn ei saanud kandideerida ilma sellekohast kavatsust välja näitamata. Mis puudutab ühenduse MSD kasutamist projekti läbiviimisel, millega kaasnes teatavatest piloot-projekti nõuetest kõrvalehoidmine, siis ei olnud see märkus vastupidi hageja kinnitustele suunatud mitte Marseille' linnale, vaid hagejale endale. Seega ei saa CPEM-i esimese väitega nõustuda.

69 Mis puudutab CPEM-i väidet, et OLAF oma lõpparuande punktis 11-3 sisalduvate märkustega sekkus Prantsuse siseriiklikku õigusesse ja „demunitsipaliseerimise" teemasse, siis tuleb see põhjendamatuse tõttu ja käesoleva vaidluse lahendamiseks asjakohatuna rahuldamata jätta. Tegelikult on OLAF selles punktis üksnes märkinud, et vaatamata volikogu liikmete otsustusõiguse vähenemisele MSD sees, on see ühendus muude faktiliste asjaolude tõttu ikkagi vahetult Marseille' linnaga seotud. Siit järeldub, et CPEM-i teine argument tuleb tagasi lükata.

70 Mis puudutab kolmandaks kriitikat OLAF-i hinnangu suhtes, mille kohaselt CPEM ja MSD on Marseille' linnast sõltuvad oma tööruumide, personali ja toimimise tõttu, siis tuleb märkida, et CPEM ei vaidlusta selle hinnangu taustal olevaid asjaolusid, vaid piirdub tõdemusega, et see, et Marseille' linn on andnud kõnealused tööruumid ja personali CPEM-i ja MSD käsutusse, ei tähenda, et nad täidavad selle omavalitsuse korraldusi. OLAF ega komisjon ei ole väitnud, et see oleks nii. OLAF nentis vaid, et selline käsutusse andmine viitab nende kahe ühenduse sõltuvusele Marseille' linnast, mis on käesoleva asja fakte arvestades asjakohane järeldus. Selles osas – jättes kõrvale MSD sõltuvuse Marseille' linnast oma tööruumide, personali ja toimimise osas – tuleb arvesse võtta eelkõige MSD põhikirja. Viimase artikkel 2 „Eesmärk" nimelt täpsustab, et ühendus peab oma koolitustegevust ellu viima „linnavolikogu määratletud kutseõppe poliitika raames" ning abi andmine Marseille' kutseõppeasutustele, eelkõige tööruumide kasutada andmine toimub „pärast linnavolikogu heakskiitu". Seega ei saa CPEM-i kolmas väide seada kahtluse alla vaidlustatud otsuse põhjendatust.

71 Neljandaks vaidlustab CPEM OLAF-i lõpparuande punktid 11-7 ja 11-8, milles OLAF sedastab, et Marseille' linn ei ole täitnud oma kohustusi kaasrahastamisel, ning et ei CPEM ega MSD ole temalt seda nõudnud, osutades seeläbi oma sõltuvusele sellest linnast ning oma tegeliku otsustusõiguse suhtelisusele.

72 Esmalt tuleb asetada konteksti nende kahe punkti mõju vaidlustatud otsuse sisule. OLAF-i lõpparuande punktis 11-7 mainitud arvud, mis osutavad sellele, et Marseille' linn ei ole täitnud oma kohustusi, ei ole tegelikult esitatud hageja vastu, vaid OLAF üksnes viitas nimetatud asjaolule ühes sellega, et CPEM ja MSD ei kohustanud linna lepingust kinni pidama, toetades nii oma järeldust nende kahe ühenduse sõltuvusest Marseille' linnast.

73 Teiseks tuleb tagasi lükata hageja argument, mille kohaselt Marseille' linn täitis oma rahalisi kohustusi täies ulatuses ja isegi rohkem.

74 Abi andmise otsusega heaks kiidetud projekt nägi Marseille' linna panusena ette 274 231 eurot. Poolte vahel puudub vaidlus selle üle, et nimetatud summa jagunes osadeks „Toimimine" (CPEM kasutab mõistet „Tehnilised kulud") ja „Toetused mikroprojektidele". CPEM-i sõnul oli Marseille' linna panus 129 581,66 eurot osale „Toimimine" ja 21 769 eurot osale „Toetused mikroprojektidele", mis teeb tema panuse kogusummaks 151 350,66 eurot. Komisjon omakorda märgib Marseille' linna kogupanuseks 141 860,29 eurot.

75 Esimese Astme Kohus leiab, et käesoleva vaidluse lahendamiseks ei ole vaja teha kindlaks nende kahe arvu vahelise erinevuse põhjust, kuna isegi hageja pakutud arvutusmeetodit kasutades jääb Marseille' linna tegelik panus 122 880,34 euro võrra väiksemaks kui see, mis on ette nähtud abi andmise otsusega heaks kiidetud projektis.

Mis puudutab hageja kinnitust, et mikroprojektidele antava rahalise abi osas on komisjoni poolt heaks kiidetud projektis ette nähtud kohustused Prantsuse õigusega vastuolus, siis piisab märkimisest, et lisaks sellele, et miski ei toeta kõnealust väidet, ei ole see ka vastuolus OLAF-i lõpparuande punktis 11-8 toodud järeldusega, mille kohaselt ei CPEM ega MSD ole nõudnud Marseille' linnalt tema rahaliste kohustuste täitmist kaasrahastamisel. Pealgi tuleb rõhutada, et CPEM ei saanud igal juhul tugineda asjaolule, et tema enda esitatud rahastamiskava sisaldas tulusid, mida tal seaduslikult oli võimatu saada.

76 Sellest tulenevalt tuleb hageja neljas argument ja seega ka teise väite teine osa tagasi lükata.

*Kolmas osa, mis tuleneb sellest, et „Projekti läbiviija juhistele" ei saa hageja vastu tugineda*

Poolte argumendid

77 CPEM väidab, et „Projekti läbiviija juhised", millele OLAF tema vastu tugines, ei olnud abi andmise otsuse lisas ning alles 1. septembril 1999 sai ta ühe esialgse versiooni, mis sisaldas lehekülgi, millele OLAF oma aruandes viitab. Ta ei pidanud esialgset versiooni siduvaks ning seetõttu ei võtnud seda arvesse. Lisaks ei ole versiooni, mille alusel OLAF esitas hagejat puudutavad etteheited, kunagi selgelt määratletud ja miski ei tõenda, et hagejale sellest teada anti. Viimaseks väidab CPEM, et „Projekti läbiviija juhiste" lõplik versioon ei sisaldanud nimetatud lehekülgi. Seega on kõik neid lehekülgi puudutavad märkused asjakohatud.

78 CPEM väidab lisaks, et juhul, kui „Projekti läbiviija juhistele" saab tema vastu tugineda, ei saa seda normihierarhia piires tõlgendada struktuurifondide reformi käsitlevate

määruste ja asjaolude asetleidmise ajal kehtinud finantsmääruse vastaselt, nagu OLAF ja tema järel ka komisjon väidetavalt tegid.

79 Komisjon lükkab hageja argumendid ümber.

Esimese Astme Kohtu hinnang

80 Esiteks tuleb märkida, et CPEM võttis 10. novembril 1999 oma tolleaegse presidendi R-i allkirjaga endale kohustuse täita „Projekti läbiviija juhistes" sätestatud tingimusi.

81 Lisaks ilmneb toimikust, et ta palus neilt isikutelt, kes võtsid osa Belfastis 16.–19. septembril 1999 toimunud koosolekust, millel osales CPEM/MSD konsortsiumi esindajana MSD direktor G, lugeda hoolikalt juhiste projekti, mis oli laiali jagatud, ja saata võimalikult kiiresti oma küsimused ja kommentaarid selle täiendamiseks. Et võtta arvesse erinevate pilootprojekti raames abi saavate isikute vajadusi ja huve, pidas komisjon oluliseks koguda kokku viimaste märkused ja koostada koostöös nimetatud isikutega juhiste lõplik versioon. Seega pidi CPEM olema teadlik, et „Projekti läbiviija juhiste" esialgne versioon ei olnud täielikult asjassepuutumatu dokument ja et need juhised sisaldasid erisätteid pilootprojekti läbiviimiseks, mis võisid küll minna lõppversioonis muutmisele, kuid mida CPEM sellegipoolest pidi järgima – kohustus, mille ta võttis R-i allkirjaga 10. novembril 1999 pärast Belfasti koosolekul laiali jagatud versiooni kättesaamist ja järelikult sellest versioonist teadlik olles.

82 Sellest vaatevinklist lähenedes ei saa nõustuda CPEM-i argumendiga, mille kohaselt ta ei võtnud arvesse Belfastis jagatud juhiste versiooni, kuna seda versiooni käsitleti

esialgsena. Äsja kirjeldatud asjaoludel on niisugune formaalne lähenemine vastuolus abi taotlejatel ja saajatel lasuva lojaalsuskohustusega, mis on ühenduse vahenditest antava abi süsteemiga lahutamatult seotud ja nende nõuetekohaseks toimimiseks hädavajalik (vt analoogia alusel Esimese Astme Kohtu 7. novembri 2002. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-141/99, T-142/99, T-150/99 ja T-151/99: Vela ja Tecnagrind *vs.* komisjon, EKL 2002, lk II-4547, punkt 322, ja 28. jaanuari 2004. aasta otsus kohtuasjas T-180/01: Euroagri *vs.* komisjon, EKL 2004, lk II-369, punkt 83).

83 Teiseks tuleb märkida, et vastupidi CPEM-i väidetele tehti „Projekti läbiviija juhiste" lõppversioon talle teatavaks, nagu selgub MSD juures delegatsiooni juhtinud B 5. jaanuari 2000. aasta elektroonilisest kättesaamistõendist, mille esitas komisjon.

84 Kolmandaks, nagu komisjon on õigesti märkinud, ei ole CPEM toonud hagiavalduses välja, et käitumine, mida talle vaidlustatud otsuses ette heidetakse, oleks „Projekti läbiviija juhiste" mis tahes hilisema versiooni alusel seaduslik. Nii ei selgu, kuidas juhiste erinevate versioonide vahel eksisteerida võivad juhuslikud erinevused saanuksid tekitada CPEM-i töötajates segadust selles osas, mis puudutab CPEM-il pilootprojekti läbiviimisel lasunud kohustusi.

85 Lõpetuseks ja neljandaks, mis puudutab argumenti, mille kohaselt OLAF ei järginud normihierarhiat, lähtudes kohaldatavaid ühenduse määrusi kõrvale jättes „Projekti läbiviija juhistest", siis viitab CPEM OLAF-i 11. aprilli 2006. aasta kirja punktile 71, millega viimane vastas CPEM-i vastuväidetele kontrollkäigu aruande osas. See punkt kõlab järgmiselt:

„Kohaldatavate normide hierarhia kohta sätestab „Projekti elluviija juhised" lehel B – punkt 1, teine alajaotus, viimane lõik – (lk 8), et programmi suhtes kohaldatavate normide hierarhia on järgmine:

– Euroopa Komisjoni otsus abi andmisest vahendusorganisatsioonile ja selle otsuse lisad;

– määrused, mis määratlevad ESF-i raames abikõlblikud tegevused (loetelu abikõlblikest kuludest on komisjonis vastu võetud ja Euroopa Ühenduste Teatajas ilmunud).

– struktuurifondide üldmäärus."

86 Selles osas tuleb esiteks märkida, et sellest loetelust ei ilmne, et see oleks koostatud pigem alates kõrgemalseisvast normist ja lõpetades madalamaga kui vastupidi. Teiseks ei muuda OLAF-i üldine viide kohaldatavate normide väära hierarhia kohta vaidlustatud otsust ka esimesel juhul iseenesest vääraks. Tegelikult tuleb esmalt märkida, et „Projekti läbiviija juhised" ise ei kuulu OLAF-i viidatud normide hierarhiasse. Teiseks ei ole CPEM viidanud ühelegi konkreetsele sättele „Projekti läbiviija juhistes", mis oleks kokkusobimatu mis tahes kõrgemalseisva normiga, vaid piirdub kinnitusega, et „ükski [„Projekti läbiviija juhistes"] sisalduv tegur ei saa olla olemas või tõlgendatav [kohaldatavate] õigusnormidega vastuollu minnes ja normihierarhia ranget loogikat järgides". Neil asjaoludel tuleb CPEM-i neljas argument tagasi lükata.

87 Siit järeldub, et nõustuda ei saa ka teise väite kolmanda osa ja esimese väite viienda osaga.

*Neljas osa, mis puudutab etteheidetavaid rikkumisi*

88 Teise väite selles osas esitatud kuue argumendiga väidab CPEM sisuliselt seda, et teatavate talle vaidlustatud otsuses süüks pandud rikkumiste puhul oli olemas komisjoni luba või vähemalt oli viimane neist teadlik, või siis ei olnud tegemist rikkumistega, mis õigustaksid ühenduse abi tühistamist.

Esimene argument, mis puudutab komisjoni praktikat ESF-i raames ja komisjoni väidetavat luba „väärtuse määramise" tehnikale

– Poolte argumendid

89 CPEM väidab sisuliselt, et komisjon andis loa „väärtuse määramiseks", mis puudutab ESF-i Prantsusmaa-projekte. Selles kontekstis viitab ta esiteks Prantsusmaal ESF-i projektide täitmise raames välja kujunenud praktikale, teiseks viitab ta teatavate riigiasutuste seotusele „väärtuse määramisega" (taolisel kujul, nagu seda tegi CPEM) ja kolmandaks viitab ta komisjoni 28. juuni 2001. aasta e-kirjale, mis oli adresseeritud CPEM-ile ja milles komisjon taolise praktika väidetavalt heaks kiitis. Sellest tulenevalt ei saa niisugust praktikat vaidlustatud otsusega rikkumiseks tunnistada.

90 Komisjon soovib „väärtuse määramise" puhul eristada nn klassikalisi ESF-i projekte ja määruse nr 4255/88 artikli 6 lõike 1 punktis a silmas peetud pilootprojekte (nagu käesolevas asjas käsitletav projekt). Komisjoni sõnul väljendub ESF-i rahaline sekkumine klassikalises ESF-i projektis riikliku programmi kaasrahastamisena või liikmesriigi või muude riiklike ametiasutuste hallatava üldise toetusena, samas kui

määruse nr 4255/88 artikli 6 lõike 1 raames juhib ESF-i rahalist sekkumist komisjon vahetult, mis tähendab, et viimane valib ise abisaajad, tehes spetsiaalse abi andmise otsuse, mis hõlmab ka õigusnormide osa. Komisjoni sõnul on klassikalise ESF-i projekti puhul „väärtuse määramine" lubatud, seevastu määruse nr 4255/88 artikli 6 lõike 1 raames ei ole see kunagi lubatud olnud.

– Esimese Astme Kohtu hinnang

91 Alustuseks tuleb „väärtuse määramise tehnika" kohta märkida, et nagu ilmneb toimikust ja poolte kohtuistungil antud selgitustest, kujutab see endast avalik-õiguslike üksuste ülesannete teostamisel tekkinud kulude mahaarvamist rahalisest panusest, millega nad on kohustatud projektis osalema. Käesoleval juhul kasutati „väärtuse määramist" seoses Bouches-du-Rhône'i departemangu volikogu (Conseil général des Bouches-du-Rhône) rahalise osalusega pilootprojekti eelarves – vastava summa hulka arvestati Bouches-du-Rhône'i departemangu töö, tööhõive ja täiendkoolituse direktoraadi (direction départementale du travail, de l'emploi et de la formation professionnelle des Bouches-du-Rhône (DDTEFP)) kulud, mis tekkisid seoses tööhõivepoliitika ja töötute tööturule naasmise toetamisega. Nagu ilmneb ka abi andmise otsusest, pidi volikogu osalus, mis oli kantud eelarvereale „Osamaksed sularahas", olema 200 000 eurot. CPEM ei ole vaidlustanud, et vähemalt üht osa sellest osalusest ei olnud üle kantud, vaid see tehti „väärtuse määramise" vormis, mistõttu volikogu ja CPEM-i ja/või MSD vahel ei toimunud otsearveldusi.

92 Selles osas tuleb rõhutada, et klassikalise ESF-i projekti raames – nagu seda määratleb komisjon – on riiklikud kulutused, mille väärtus läheb arvesse kui osalus ühenduse abis, abisaaja ehk siis liikmesriigi või selle riigi määratud ametiasutuse enda kulutused. Osas, milles CPEM soovis käesoleval juhul rakendada kõnealust „väärtuse määramist" kohaliku omavalitsusüksuse kulutuste puhul, tuleb märkida, et tegemist ei olnud tema enda kui abisaaja, vaid kolmandate projektiosaliste kantud kuludega. CPEM-i praktika

kohaselt ei olnud tal „väärtuse määramist" vaja mitte oma osaluskohustuse, vaid kolmandate isikute osaluse tagamiseks. Vastavalt CPEM-i esitatud ja vaidlustatud otsuses kinnitatud eelarvele pidi see osalus moodustuma sularahamaksetest, mistõttu ei saa arvesse võtta neid kulusid, mis on tehtud teises kontekstis ja mida CPEM/MSD konsortsium ei saa tegelikult sisse nõuda. Selles kontekstis tuleb meenutada väljakujunenud kohtupraktikat, mille kohaselt ühenduse rahalise abi olemust arvestades on abi andmise otsuses osutatud rahastamistingimuste järgimise kohustus sarnaselt asjaomase kava tegeliku täitmise kohustusega üks abisaaja põhiülesandeid, olles seetõttu ühenduse rahalise abi andmise eelduseks (Euroopa Kohtu 19. jaanuari 2006. aasta otsus kohtuasjas C-240/03 P: Comunità montana della Valnerina *vs.* komisjon, EKL 2006, lk I-731, punkt 86; Esimese Astme Kohtu 26. septembri 2002. aasta otsus kohtuasjas T-199/99: Sgaravatti Mediterranea *vs.* komisjon, EKL 2002, lk II-3731, punkt 130, ja eespool viidatud kohtuotsus Vela ja Tecnagrind *vs.* komisjon, punkt 399).

93 Siit järeldub, et „väärtuse määramine", nagu seda praktiseerib CPEM, ei vasta komisjoni üldisele praktikale ESF-i raames ning on abi andmise otsusega isegi keelatud.

94 CPEM-i esitatud argumendid ei saa seda järeldust kummutada.

95 Mis puudutab esiteks riikliku tasandi praktikat seoses ESF-iga, siis võetakse „väärtuse määramisel" arvesse just ühenduse abi saavate riigiasutuste, mitte aga kolmandate isikute kulusid. Kõnealune argument on seega ainetu, mistõttu puudub igasugune põhjus küsitleda inimesi ja institutsioone, keda CPEM selles osas palub ära kuulata.

96 Teiseks, asjaolu, et departemangu ja kohaliku taseme ametiasutused olid kursis „väärtuse määramisega” CPEM-i praktiseeritud kujul ning osalesid selles ka ise, ei oma tähtsust vaidlustatud otsuse seaduslikkuse hindamisel osas, milles tuvastatakse, et CPEM ei ole täitnud abi andmise otsusest tulenevaid kohustusi.

97 Kolmandaks, tööhõive peadirektoraadi töötaja G 28. juuni 2001. aasta e-kirja, millele CPEM tugineb, ei saa tõlgendada kui komisjoni luba „väärtuse määramisele” CPEM-i praktiseeritud kujul. Tegemist oli vastusega e-kirjale, milles CPEM-i töötaja oli esitanud küsimuse, mis puudutas selgelt üksnes teatava vormi täitmist rahalise vahearuande ettevalmistamise käigus, mitte projekti rahakasutuse õiguspärasust. Mõistet „väärtuse määramine” seal ei esine ja kontekst ei anna alust arvata, et CPEM-i töötaja e-kirjas mainitud „mikroprojektidele antav toetus ja abi”, mida annavad CPEM-i partnerid, oleks tegelikult riigiasutuste kulud, mida võetakse pilootprojektis arvesse, ilma et need asutused oleksid teinud ühtki tegelikku sissemakset. Lõpuks tuleneb selgelt ka G vastuse sõnastusest, et viimane kavatses vastata üksnes ankeedi täitmist puudutavale küsimusele, mitte CPEM-i kasutatavale „väärtuse määramise” praktikale.

98 Seega ei saa nõustuda CPEM-i argumendiga, et komisjon oli andnud loa „väärtuse määramise” praktikale.

Teine argument, mille kohaselt intressivabade laenude raamatupidamislik arvestamine ei kujutanud endast tõsist rikkumist

– Poolte argumendid

99 Teine argument on seotud asjaoluga, et ühe osana oma rahalisest panusest sellesse projekti kajastas CPEM intressivabu laene, mida ta erinevatele mikroprojektide algatajatele andis. CPEM-i määratluse kohaselt, mida komisjon ei ole vaidlustanud, on tegemist intressivaba, tagatiseta eralaenuga summas 1500–15 000 eurot. CPEM väidab esiteks, et tema kavatsus niisuguseid intressivabu laene kasutada nähtub selgelt tema kandideerimistoimikust. Lisaks märgib CPEM, et tema 31. detsembri 1997. aasta raamatupidamisaruannete ja kandideerimistoimikule lisatud 1988. aasta eelarveprojekti analüüs tõi välja, et tal puudusid tegutsemiseks muud vahendid kui need, mis olid saadud riiklikest toetustest ning mis moodustasid tema laenufondid. Teiseks väidab CPEM, et komisjoni oli intressivabade laenude kasutamisest teavitatud hiljemalt augustis 2001, kui esitati vahearuanne.

100 Komisjon vaidleb CPEM-i argumentidele vastu.

– Esimese Astme Kohtu hinnang

101 Seoses intressivabade laenude raamatupidamislikust kajastamisest tuleneva tõsise rikkumisega tuleb meelde tuletada, et kohustus järgida abi andmise otsuses osutatud

rahastamise tingimusi on üks abisaaja peamisi kohustusi (vt eespool punkt 92). Selles kontekstis tuleb määruse nr 4253/88 artikli 24 lõikeid 1 ja 2 tõlgendada nii, et see lubab komisjonil antud abi tühistada juhul, kui abi andmise otsuses ette nähtud rahastamise tingimusi on rikutud (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Sgaravatti Mediterranea *vs*. komisjon, punktid 130 ja 131).

102 Käesoleval juhul näeb vaidlustatud otsuse II lisas olev eelarve jaotises „Osamaksed sularahas" ette CPEM-i rahalise osaluse summas 184 615 eurot.

103 Nagu komisjon on õigesti väitnud, kujutab CPEM-i antud intressivabade laenude tagastamine endast tulu, mis tuleb CPEM-i makstud summadest maha arvata, et tegelikult väljamakstud summa kindlaks määrata. Kuna need tagastamised võivad ulatuda kuni 100%-ni laenudena antud summadest, väheneb CPEM-i panus ja kõikide tagastamiste laekudes kaob täiesti. Seega ei saa CPEM-i poolt mikroprojektide algatajatele laenu andmist iseenesest kajastada nominaalväärtuses osana tema enda rahalisest panusest projekti. Seda asjaolu ei ole CPEM ka vaidlustanud. Siit järeldub, et CPEM ei ole täitnud abi andmise otsusele lisatud eelarvest tulenevat kohustust osaleda omapoolse rahalise panusega summas 184 615 eurot.

104 Järelikult on komisjon selles osas õigustatult nentinud vaidlustatud otsuse põhjenduse 8 punktis c, et tegemist on tõsise rikkumisega.

105 CPEM-i argumendid ei saa seda järeldust kummutada.

106 Esiteks tuleb märkida, et kandideerimistoimikus ei ole ühtki viidet sellele, et CPEM kavatses omapoolse rahalise panuse tegemiseks süstemaatiliselt laene kasutada. Mõiste „intressivaba laen" esineb vaid ühelainsal korral järgmises lauses: „Euroopa Liidu osalemine selles projektis võimaldab kiirendada ja soodustada erinevate toetuste, tagatisfondide ja võimalike intressivabade laenude kasutuselevõttu nende koostoimes ja aitab püsiva kohaliku rahastamise näol kaasa nende tegevuste kestusele". Seda eraldiseisvat viidet intressivabadele laenudele, millele on pealegi lisatud omadussõna „võimalik", ei saa mõista nii, et nimetatud vahendit kohaldataks projekti raames süstemaatiliselt. Lisaks on see viide tehtud nende vahendite loetelus, mille kasutuselevõttu pilootprojekt soodustab, mistõttu ei ole isegi selge, kas see on projektisisene või -väline vahend, mida tänu projektile saaks kasutusele võtta.

107 Mis puudutab väidet, et intressivabu laene mainiti rahastamiskava esitamisel – täpsustamata kuupäeval, kuid nähtavasti kandidaatide hindamise käigus – ning 8. ja 11. juulil 2000 korraldatud seminaril toimunud avalikul esitlemisel, siis ei esita CPEM ühtegi tõendit. Niisiis tuleb see väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

108 Teiseks ei saa asjaolu, et augustis 2001 esitatud vahearuandes mainitakse intressivabasid laene, viia järelduseni, et komisjon teavitas liiga hilja CPEM-i, et neid laene ei saa kajastada tema panusena. Tegelikult täpsustab abi andmise otsuse artikli 3 lõige 3, et „üksnes enne 30. augustit 2001 võetud ja enne 28. veebruari 2002 tehtud kulutusi [saab] pidada abikõlblikeks ja neid võib abi saajale käesoleva otsuse alusel maksmisele kuuluva kogusumma arvutamisel arvesse võtta". Neid piiratud tähtaegu pikendati 18. detsembri 2001. aasta otsusega vastavalt 31. detsembrini 2001 ja 30. juunini 2002. Seega tuleb märkida, et „vahearuanne" esitati peaaegu algselt ette nähtud kulukohustuste võtmise ajavahemiku lõpus ja ligikaudu neli kuud enne hiljem pikendatud ajavahemiku lõppu. Selles projektistaadiumis antud teavet ei saa mingil juhul käsitada piisavalt aegsasti antud teabena.

109 Kolmandaks, mis puudutab CPEM-i väidet, et MSD 5. jaanuari 2002. aasta e-kiri G-le, mis käsitles intressivaba laenu, jäi tegelikult vastuseta, siis tuleb esiteks märkida, et G vastuses 6. veebruari 2002. aasta e-kirjas on selgelt märgitud, et kandideerimistoimikus ei mainita intressivabu laene, et selliste laenude arvessevõtmine ei ole võimalik, kuna nende tagasimaksmine vähendab projekti koguhinda, mille tagajärjel väheneb ESF-i abi, ning et kogu probleemi peaks lahendama „kindla" panusega. Teiseks saadeti see e-kiri pärast kulukohustuste võtmise pikendatud ajavahemiku lõppu. Seega saavad CPEM-i küsimused puudutada vaid raamatupidamislikke üksikasju ning neile küsimustele antaval vastusel ei saa olla mingit mõju tegelike kulukohustuste vastavusele abi andmise otsuses täpsustatud tingimustega. Niisiis tuleb see väide põhjendamatuse ja asjakohasuse puudumise tõttu tagasi lükata.

110 Siit järeldub, et CPEM-i teine argument tuleb tagasi lükata.

Kolmas argument, mis puudutab vaidlustatud otsuse ja abi andmise otsuse vahelist väidetavat vastuolu

111 Kolmandas argumendis tõstatab CPEM neli punkti, mille suhtes komisjon talle vaidlustatud otsuses etteheiteid tegi, kuid mida hageja sõnul toimikus juba mainiti ja mille komisjon oli abi andmise otsuses seega juba heaks kiitnud. Komisjon oli etteheidetavate asjaolude osas niisiis vähemalt kaasvastutav.

112 Esiteks rõhutab CPEM, et komisjon teadis tema kandideerimistoimiku uurimisest alates, et ta kasutab avaliku sektori finantseeringuid. Järelikult ei saa komisjon talle seda asjaolu ette heita.

113 Selles osas meenutab Esimese Astme Kohus kõigepealt, et komisjon ei ole vaidlustatud otsuses heitnud CPEM-ile ette pilootprojekti kaasrahastamist riigiasutustega. Vastupidi, komisjon kritiseerib vaidlustatud otsuse põhjenduse 8 punktis d sõnaselgelt avaliku sektori kaasrahastamise puudulikkust, mis puudutab kinnitatud eelarvet. Seevastu heitis ta vaidlustatud otsuse põhjenduse 8 punktis b CPEM-ile ette seda, et arvesse on võetud kohalike omavalitsusasutuste kulutusi, mida ei ole tehtud pilootprojekti kohaselt, vaid seoses nende asutuste endi pädevusse kuuluvate tegevustega („väärtuse määramise" tehnika).

114 Nagu eespool punktides 93 ja 98 juba nenditud, ei ole komisjon „väärtuse määramise" praktikat mingil moel heaks kiitnud ja vastupidi CPEM-i väidetele ei sisalda kandideerimistoimik mingit viidet tema kavatsusele kasutada „väärtuse määramist". Vastupidi, riigiasutuste panuseid kuulusid projekti rahastamiskavasse rubriigis „Osamaksed sularahas". Komisjon ei saa seega järeldada kandideerimistoimikust, et need panused oleksid pilootprojekti raamatupidamises vaid nende summade kirjed, mida CPEM-ile ja MSD-le tegelikult makstud ei ole.

115 Mis järgnevalt puudutab DDTEFP 14. oktoobri 1998. aasta kirja, mis sisaldub kandideerimistoimiku 7. lisas ja tõendab CPEM-i sõnul, et komisjoni oli etteheidetavatest asjaoludest teavitatud, siis ei käsitleta seal üldse „väärtuse määramist". DDTEFP piirdub selles kirjas CPEM-i presidendile adresseeritud üldsõnalise kinnitusega, et ta „võib toetada […] projekti, võttes kasutusele riiklikud vahendid, et võimaluse korral täiendada seda abi ja osaleda projekti õnnestumiseks hädavajalike täiendavate tegevuste rahastamisel". Miski selles kirjas ei viita sellele, et riiklike ametiasutuste rahaline panus, mis on sisse kantud rahastamiskava rubriigis „Osamaksed sularahas", tuleks tasuda „väärtuse määramise" vormis.

116 Teiseks väidab CPEM, et komisjon teadis tema kandideerimistoimiku uurimisest alates institutsioonilisest partnerlusest, mis teda erinevate asjaomaste riigiasutustega sidus.

117 Selles osas piisab nentimisest, et vaidlustatud otsuse seaduslikkuse hindamiseks ei ole see etteheide asjakohane. Tegelikult ei heideta CPEM-ile vaidlustatud otsuses ette mitte koostööd riigiasutustega, vaid seda, et ta viis koostöö ellu viisil, mis oli abi andmise otsusega vastuolus.

118 Kolmandaks väidab CPEM, et komisjon teadis tema kandideerimistoimiku uurimisest alates, et ta on MSD-ga lähedalt seotud.

119 Selles osas piisab samuti nentimisest, et vaidlustatud otsuse seaduslikkuse hindamiseks ei ole see etteheide asjakohane. Nagu ilmneb ka vaidlustatud otsuse põhjenduse 8 punktist e, ei heideta CPEM-ile ette mitte tema seost MSD-ga, vaid teatavaid aspekte nende kahe ühenduse suhetes Marseille' linnaga.

120 Neljandaks väidab CPEM, et „OLAF kritiseerib oma aruandes" viisi, kuidas ta mikroprojekte juhib, samas kui pilootprojekti läbiviimise ajal aset leidnud teatavate kohtumiste raames ei ole komisjon teinud sellel teemal ühtki märkust.

121 Selles osas tuleb tõdeda, et CPEM ei märgi, millises OLAF-i aruandes ja täpselt millises aruande osas teeb ta talle mikroprojektide juhtimisviisi käsitleva etteheite. Seega tuleb see etteheide vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata, sest see ei vasta kodukorra artikli 44 esimese lõigu punkti c nõuetele. CPEM-i esitus ei luba komisjonil oma vastust ette valmistada ega Esimese Astme Kohtul kohtulikku kontrolli läbi viia (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 30. novembri 2000. aasta otsus kohtuasjas T-5/97: Industrie des poudres sphériques *vs*. komisjon, EKL 2000, lk II-3755, punkt 192).

122 Seega tuleb CPEM-i kolmas argument tagasi lükata.

Neljas argument, mis tuleneb sellest, et komisjon teadis teatavaid asjaolusid, mida vaidlustatud otsuses ette heidetakse

– Poolte argumendid

123 CPEM väidab sisuliselt, et komisjoni teenistujad olid kursis tema raskustega rahastamiskava järgimisel. Tõenäoliselt septembris 1999 soovitas C, kes oli tol ajal tööhõive peadirektoraadis pilootprojekti eest vastutava üksuse juhataja, et CPEM ei taotleks ametlikult abi andmise otsuse muutmist, vaid asendaks intressivabad laenud avaliku rahastamisega ja taotleks seejärel lihtsalt eelarve muutmist. Veelgi enam, olles saanud CPEM-i 9. aprilli 2002. aasta kirja taotlusega vabastada osaliselt pangagarantii ja viia eelarvesse sisse muudatus, mis näitaks CPEM-i rahalise osaluse lõpetamist, ei esitanud komisjon mitte üksnes ühtki märkust muudetud rahastamiskava kohta, vaid vabastas ka mainitud tagatise. Järelikult on komisjon kaasvastutav.

124 Komisjon lükkab CPEM-i argumendid ümber.

– Esimese Astme Kohtu hinnang

125 Selle argumendiga väidab CPEM sisuliselt, et rikuti õigust, mis talle tuleneb õiguspärase ootuse kaitse põhimõttest – mis tugines esiteks asjaolul, et komisjoni teenistujatele olid teada tema raskused rahastamiskava järgimisel ja teiseks C väidetavatel nõuannetel –, et ettenähtud rahalise osaluse puudumine ei too kaasa ühenduse rahalise abi lõpetamist.

126 Selles suhtes tuleb meenutada, et õigus tugineda õiguspärase ootuse kaitsele eeldab, et täidetud on kolm tingimust. Esiteks peavad ühenduse ametiasutused andma huvitatud isikule kinnitatud ja usaldusväärsetest allikatest pärit kindlaid, tingimusteta ja ühtelangevaid tagatisi. Teiseks peavad need tagatised olema sellised, et isikul, kellele need on adresseeritud, tekib õiguspärane ootus. Kolmandaks peavad antud tagatised olema kooskõlas kohaldatavate õigusnormidega (vt Esimese Astme Kohtu 30. juuni 2005. aasta otsus kohtuasjas T-347/03: Branco *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-2555, punkt 102 ja osundatud kohtupraktika, ja 23. veebruari 2006. aasta otsus kohtuasjas T-282/02: Cementbouw Handel & Industrie *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-319, punkt 77).

127 Teine nimetatud tingimustest ei ole käesolevas asjas ilmselgelt täidetud. Määruse nr 1605/2002 artikli 199 lõige 1 sätestab, et „toetuse summa loetakse lõplikuks alles siis, kui institutsioon on lõpliku tegevus- ja raamatupidamisaruande heaks kiitnud, ilma et see takistaks institutsiooni tegemast hilisemaid kontrollimisi". Lisaks sätestab abi määramise otsuse III lisa artikli 2 lõige 1 „Eritingimused" sõnaselgelt, et võimalikud muudatused selle otsuse sätetes, mis sisalduvad I lisas (Teostamise üksikasjad „Kohalik sotsiaalne kapital") ja II lisa (Teostamise eelarve üksikasjad „Kohalik sotsiaalne kapital"), „[tuleb] vormistada kirjalikult" ning et „suuline kokkulepe ei ole pooltele siduv". CPEM oli või oleks pidanud seega olema teadlik, et komisjoni teenistujate poolt suuliselt antud kinnitused või nõuanded ei saanud vabastada teda talle abi määramise otsusest ja eelkõige selle II lisas sisalduvast rahastamiskavast tulenevate kohustuste täitmisest. Komisjoni teenistujate antud kinnitused (kui need eksisteerisid) ei saanud seega tekitada CPEM-is õiguspärast ootust, et komisjon aktsepteerib vaikimisi CPEM-i

poolse rahastamise täielikku puudumist või tasandab selle lihtsalt eelarvemuudatusega. CPEM ei saa oma õiguspärase ootuse põhjendamisel seega mingil juhul tugineda komisjoni vaikimisele pärast seda, kui tema teenistujad olid saanud teabe intressivabade laenude ja CPEM-i raskuste kohta rahastamiskava järgimisel, ega ka asjaolule, et komisjon vabastas osaliselt pangagarantii.

128 Samuti ei ole täidetud eespool punktis 126 viidatud kohtupraktikast tulenev kolmas tingimus. Konkursikutse nägi punkti II.2 teises lõigus ette, et abisaajad „peavad projekti kaasrahastama vähemalt 15% ulatuses taotletud toetusest". Mis puudutab abi andmise otsust, siis nägi selle II lisa ehk rahastamiskava ette CPEM-i panuse summas 184 615 eurot. Vastavalt abi andmise otsuse artikli 2 neljandale lõigule moodustavad lisad selle otsuse lahutamatu osa. Komisjoni teenistujate võimalikud kinnitused, et komisjon ei nõua CPEM-i rahalise panuse tegelikku tasumist ning et ta aktsepteerib selle asendamist avalik-õiguslike üksuste tasutavate eraldistena, rikkusid seega konkursikutse ja abi andmise otsuse sätteid.

129 Sellest tulenevalt tuleb CPEM-i neljas argument tagasi lükata.

Viies argument, et komisjon ei võtnud enne kaebuste käsitlemist arvesse riiklikul tasandil tehtud hindamisaruandeid

130 CPEM väidab sisuliselt, et enne oma teenistustesse saabunud kaebuste menetlema hakkamist oleks komisjon pidanud võtma arvesse riiklikul tasandil koostatud aruannet, mis väljendas mikroprojektide algatajate rahulolu CPEM-i juhitava pilootprojektiga.

131 Selles osas piisab nentimisest, et vaidlustatud otsuses CPEM-i suhtes tehtud etteheited tuginevad üksnes OLAF-i juurdluse tulemustele, mitte aga komisjoni teenistustele saadetud kaebustel, mis olid pelgalt nimetatud juurdluse ajendiks.

132 Pealegi ei taga mikroprojektide algatajate võimalik rahulolu CPEM-i juhitava pilootprojektiga, et see juhtimine ei ole kohaldatavate õigusnormidega vastuolus.

133 Seega tuleb see CPEM-i argument tagasi lükata.

Kuues argument, mis puudutab tööhõive peadirektoraadi poolt augustis 2003 läbi viidud auditi tulemusi

134 CPEM väidab sisuliselt, et kuna tööhõive peadirektoraadi poolt augustis 2003 läbi viidud audit ei toonud välja olulisi rikkumisi ja viis vaid 4472,30 euro suuruse summa sissenõudmiseni ühenduse miljoni euro suurusest abist, näitab täieliku tagastamise otsus samas toimikus komisjoni järjepidevuse ja kaasvastutuse puudumist. CPEM palub tunnistajatena ära kuulata neli komisjoni teenistujat, kes asjas tähtsust omaval ajavahemikul olid tööhõive peadirektoraadis vastutavad nimetatud auditi eest.

135 Selle kohta tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et on normaalne, et kontroll, mis on võetud ette niisuguste uute asjaolude ilmnemise tõttu, mis tekitasid kahtluse, et teatavate projektide osas võib esineda rikkumisi, on põhjalikum ja annab teistsuguseid

tulemusi kui varasem, kahtluste puudumisel läbiviidud kontroll (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus Euroagri *vs.* komisjon, punkt 59). Asjaolu, et OLAF-i juurdlus võimaldas avastada rikkumised, mida ei tuvastatud tööhõive peadirektoraadi läbiviidud auditi käigus, ei kujuta kindlasti endast vastuolu ega mõjuta vaidlustatud otsuse õiguspärasust.

136 Seega tuleb see CPEM-i argument ja ühtlasi ka tunnistajate ärakuulamise taotlus tagasi lükata.

*Viies osa, mis puudutab määruse nr 1605/2002 kohaldamise võimatust*

Poolte argumendid

137 CPEM kritiseerib vaidlustatud otsuses sisalduvat viidet finantsmäärusele selle redaktsioonis, mis kehtestati määrusega nr 1605/2002. CPEM-i väitel kohaldatakse viimati nimetatud määrust üksnes alates 1. jaanuarist 2003, samas kui faktiliste asjaolude asetleidmise ajal kehtis 21. detsembri 1977. aasta finantsmäärus, mida kohaldatakse Euroopa ühenduste üldeelarvele (EÜT L 356, lk 1), redaktsioonis, mis kehtestati nõukogu 17. detsembri 1998. aasta määrusega (EÜ, ESTÜ, Euratom) nr 2779/98, millega muudetakse 21. detsembri 1977. aasta finantsmäärust (EÜT L 347, lk 3).

138 Komisjon lükkab CPEM-i argumendid ümber.

Esimese Astme Kohtu hinnang

139 Määruse nr 1605/2002 artiklite 186 ja 187 järgi kaotas 21. detsembri 1977. aasta finantsmäärus alates 1. jaanuarist 2003 kehtivuse ja viiteid kehtetuks tunnistatud määruse sätetele tuleb mõista viidetena määrusele nr 1605/2002, lähtudes seejuures viimati nimetatud määrusele lisatud vastavustabelist.

140 Eelnevast järeldub, et 21. detsembri 1977. aasta finantsmääruse sätted asendati alates 1. jaanuarist 2003 määruse nr 1605/2002 sätetega kõigil juhtudel, mil esimesena mainitud määrus oli kohaldatav, sh vana määruse alusel eraldatud ühenduse abi puhul.

141 Käesoleval juhul piisab, kui märkida, et CPEM ei tõenda ega isegi ei väida, et komisjoni etteheidete esemeks olevad faktilised asjaolud, mis tingisid ühenduse abi tühistamise, oleksid olnud 21. detsembri 1977. aasta finantsmääruse alusel õiguspärased, vaid piirdub üksnes määruse nr 1605/2002 kohaldatavuse vaidlustamisega käesolevas asjas. Toimiku materjale arvestades ei tundu seega, et 21. detsembri 1977. aasta finantsmääruse (määrusega nr 2779/98 kehtestatud redaktsioonis) asendamisel määrusega nr 1605/2002 oleks käesolevale kohtuasjale mingi mõju.

142 Neil asjaoludel tuleb teise väite teine osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

143 Kuna CPEM-i esitatud kaks väidet on tagasi lükatud, tuleb hagi tervikuna rahuldamata jätta.

**Kohtukulud**

144 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus on tehtud CPEM-i kahjuks, tuleb vastavalt komisjoni sellekohasele nõudele kõik kohtukulud, sealhulgas ajutiste meetmete kohaldamise menetlusega seotud kulud välja mõista hagejalt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (teine koda)

otsustab:

**1. Jätta hagi rahuldamata.**

**2. Mõista kohtukulud, sealhulgas ajutiste meetmete kohaldamise menetlusega seotud kulud välja Le Centre de promotion de l'emploi par la micro-entreprise'ilt (CPEM).**

Pelikánová Jürimäe Soldevila Fragoso

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 30. juunil 2009 Luxembourgis.

Allkirjad

# Sisukord

Õiguslik raamistik . . . . . II - 2125

Vaidluse taust . . . . . II - 2128

Menetlus ja poolte nõuded . . . . . II - 2131

Vastuvõetavus . . . . . II - 2133

1. Poolte argumendid . . . . . II - 2133

2. Esimese Astme Kohtu hinnang . . . . . II - 2134

Teise, CPEM-i õigust hüvitisele puudutava nõude vastuvõetavus . . . . . II - 2134

Kolmanda, CPEM-i töötajate õigust hüvitisele puudutava nõude vastuvõetavus . . . . II - 2136

Põhiküsimus . . . . . II - 2136

1. Esimene väide, milles seatakse kahtluse alla OLAF-i ja komisjoni kasutatud menetlus . II - 2137

Poolte argumendid . . . . . II - 2137

Esimese Astme Kohtu hinnang . . . . . II - 2139

2. Teine väide, milles seatakse vaidlustatud otsus sisuliselt küsimuse alla . . . . . II - 2141

Esimene osa, mis tuleneb sellest, et ei võetud arvesse mittetulundusorganisatsiooni mõistet Prantsuse õiguses . . . . . II - 2141

Poolte argumendid . . . . . II - 2141

Esimese Astme Kohtu hinnang . . . . . II - 2142

Teine osa, mis tuleneb sellest, et eirati hageja ja Marseille' linna vahelisi suhteid . . . . II - 2143

Poolte argumendid . . . . . II - 2143

Esimese Astme Kohtu hinnang . . . . . II - 2143

Kolmas osa, mis tuleneb sellest, et „Projekti läbiviija juhistele" ei saa hageja vastu tugineda . . . . . II - 2147

Poolte argumendid . . . . . II - 2147

Esimese Astme Kohtu hinnang . . . . . II - 2148

Neljas osa, mis puudutab etteheidetavaid rikkumisi . . . . . II - 2151

Esimene argument, mis puudutab komisjoni praktikat ESF-i raames ja komisjoni väidetavat luba „väärtuse määramise" tehnikale . . . . . II - 2151

– Poolte argumendid . . . . . II - 2151

– Esimese Astme Kohtu hinnang . . . . . II - 2152

Teine argument, mille kohaselt intressivabade laenude raamatupidamislik arvestamine ei kujutanud endast tõsist rikkumist . . . . . II - 2155

– Poolte argumendid . . . . . II - 2155

– Esimese Astme Kohtu hinnang . . . . . II - 2155

Kolmas argument, mis puudutab vaidlustatud otsuse ja abi andmise otsuse vahelist väidetavat vastuolu . . . . . II - 2158

Neljas argument, mis tuleneb sellest, et komisjon teadis teatavaid asjaolusid, mida vaidlustatud otsuses ette heidetakse . . . . . II - 2161

– Poolte argumendid . . . . . II - 2161

– Esimese Astme Kohtu hinnang . . . . . II - 2162

Viies argument, et komisjon ei võtnud enne kaebuste käsitlemist arvesse riiklikul tasandil tehtud hindamisaruandeid . . . . . II - 2163

Kuues argument, mis puudutab tööhõive peadirektoraadi poolt augustis 2003 läbi viidud auditi tulemusi . . . . . II - 2164

Viies osa, mis puudutab määruse nr 1605/2002 kohaldamise võimatust . . . . . II - 2165

Poolte argumendid . . . . . II - 2165

Esimese Astme Kohtu hinnang . . . . . II - 2166

Kohtukulud . . . . . II - 2167